

Brüssel, 19.6.2026
COM(2026) 284 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) kaudu toimuva liikmesriikidevahelise
karistusregistri andmete vahetamise kohta**

{SWD(2026) 152 final}

1. Sissejuhatus

Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) eesmärk on suurendada kodanike turvatunnet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval ELi alal, võimaldades liikmesriikidel vahetada omavahel tõhusalt teavet ELi kriminaalkohtute tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta. ECRIS hakkas tööle 2012. aasta aprillis. Selle kasutamine on reguleeritud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/315/JSK, mis käsitleb karistusregistrite andmete vahetamise liikmesriikidevahelist korraldust ja andmete sisu¹. Nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsus 2009/316/JSK Euroopa karistusregistrite infosüsteemi loomise kohta asendati direktiiviga (EL) 2019/884,² kuid Taanile ja Iirimale on otsus endiselt siduv.

29. juunil 2017 võttis komisjon kooskõlas nõukogu otsuse 2009/316/JSK artikliga 7 vastu esimese statistilise aruande, mis hõlmab ajavahemikku 2012. aasta aprillist kuni 31. detsembrini 2016³. Komisjoni teine statistiline aruanne, mis võeti vastu 21. detsembril 2020, hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2017 kuni 31. detsembrini 2019⁴.

Käesolev aruanne⁵ on komisjoni kolmas statistiline aruanne ECRISe kaudu toimuva liikmesriikidevahelise karistusregistri andmete vahetamise kohta. Aruande eesmärk on hinnata liikmesriikide teabevahetuse vastavust ECRISe õigusraamistikule ja teha kindlaks kõik süsteemi tõhususega seotud probleemid, et olukorda parandada. Komisjon jätab endale õiguse võtta kõik vajalikud meetmed, tagamaks et liikmesriigid täidavad nõukogu raamotsuses 2009/315/JSK sätestatud õiguslikke kohustusi.

Käesolev aruanne on vastu võetud süsteemi ECRIS-TCN töölerakendamise eel, et teha kokkuvõtte liikmesriikide teabevahetusest enne selle ECRISi täiendava uue tõhusa süsteemi kasutuselevõttu teabe vahetamiseks süüdi mõistetud kolmandate riikide kodanike kohta⁶.

1.1. ECRISe statistika

Käesolevas aruandes antakse ülevaade ECRISe kasutamisest viiel aastal alates **1. jaanuarist 2020 kuni 31. detsembrini 2024**. Aruandele on lisatud komisjoni talituste töödokument SWD(2026) 152 (edaspidi „komisjoni talituste töödokument“). Mõned aruandes esitatud statistilised andmed annavad üldise ülevaate ECRISe kasutamisest 13 aasta jooksul alates selle kasutuselevõtust 2012. aasta aprillis. Võrreldavad statistilised andmed kõigi liikmesriikide kohta ja liikmesriikide statistilised tabelid komisjoni talituste töödokumendi punktis 3 hõlmavad siiski teabevahetust ECRISe kaudu viimasel viiel aastal (2020–2024). Vajaduse korral on kasutatud võrdlusalusena varasemate aastate statistikat. Aruanne sisaldab ka andmeid **teabevahetuse kohta Ühendkuningriigiga kuni 31. detsembrini 2020**⁷.

Aruanne põhineb süsteemi automaatselt loodud statistikal, mille liikmesriigid on saatnud komisjonile. ECRISe jaoks kehtestatud 233 statistilise näitaja seast tehti valik, et avaldada üksnes kõige asjakohasem ja olulisem teave. Lisaks paluti liikmesriikidel esitada statistika selle kohta, kui palju süüdimõistvaid kohtuotsuseid nad on teinud oma territooriumil teiste

¹ EL T L 93, 7.4.2009, lk 23; muudetud direktiiviga (EL) 2019/884 (ELT L 151, 7.6.2019, lk 143).

² ELT L 93, 7.4.2009, lk 33. Direktiivi (EL) 2019/884 kohaldatakse liikmesriikide suhtes, kellele direktiiv on siduv, alates 28. juunist 2022.

³ COM(2017) 341 final, SWD(2017) 242 final.

⁴ COM(2020) 778 final, SWD(2020) 378 final.

⁵ Aruanne põhineb raamotsuse 2009/315/JSK artikli 13a lõikel 3.

⁶ Vt punkt 2.9.

⁷ Ühendkuningriik oli ELi liikmesriik kuni 31. jaanuarini 2020, kuid jätkas väljaastumislepingu artikli 127 lõike 1 alusel teabe vahetamist ECRISe kaudu üleminekuperioodil, mis lõppes 31. detsembril 2020. Praegu vahetab Ühendkuningriik ELi liikmesriikidega karistusregistri andmeid kaubandus- ja koostöölepingu alusel.

liikmesriikide kodanike suhtes, et komisjon saaks anda ülevaate teavituskorra rakendamisest. Aruanne sisaldab kõigilt 27 liikmesriigilt ja Ühendkuningriigilt (2020. aasta kohta) saadud andmeid süüdimõistvate kohtuotsuste kohta.

1.2. ECRISe üldpõhimõtted

ECRIS on ülesehituselt detsentraliseeritud süsteem, kus karistusregistri andmeid vahetatakse elektrooniliselt üksnes liikmesriikide keskasutuste vahel.

Iga liikmesriik, kes on süüdi mõistnud mõne teise liikmesriigi kodaniku, on kohustatud edastama asjaomasele liikmesriigile (edaspidi „kodakondsusjärgne liikmesriik“) ECRISe kaudu võimalikult kiiresti kogu süüdimõistva kohtuotsusega seotud teabe (**teade uue süüdimõistva kohtuotsuse kohta**) ja mis tahes hilisemad muudatused selles (**ajakohastamisteade**).

Kodakondsusjärgne liikmesriik haldab kesket andmebaasi, mis sisaldab kõiki süüdimõistvaid kohtuotsuseid, mille on teinud tema kodanike suhtes teiste ELi liikmesriikide kriminaalkohtud, lisaks liikmesriigis endas tehtud süüdimõistvatele kohtuotsustele. Kodakondsusjärgne liikmesriik on kohustatud säilitama ja hoidma ajakohasena kogu ECRISe kaudu saadud teabe ning esitama teise liikmesriigi taotlusel (**teabepäring**) karistusregistri andmed (**vastus teabepäringule**) lühikese **10 või 20 päeva pikkuse tähtaja** jooksul⁸.

1.3. Kokkuvõte

2022. aastal, rohkem kui kümme aastat pärast ECRISe käivitamist, **jõuti olulise verstapostini: süsteemiga olid täielikult ühendatud kõik 27 liikmesriiki** ning oli loodud ja stabiliseerunud maksimaalne võimalik arv ühendusi (702). Sellega on tagatud, et karistusregistri andmeid saab vahetada kogu ELis ilma tehniliste tõketeta.

Pärast pandeemias ja Brexitist tingitud kahanemist hakkas teabevahetuse maht taas kasvama ning 2024. aastal jõuti peaaegu 4,8 miljoni teateni, mis tähendab keskmiselt 400 000 teadet kuus. Alates 2017. aastast on teabevahetuse struktuur oluliselt muutunud – teabepäringuid on nüüd peaaegu viis korda rohkem kui teateid süüdimõistvate kohtuotsuste kohta.

2020. aastal **vähenes märkimisväärselt teiste liikmesriikide kodanike suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arv** (ligikaudu 250 000 kohtuotsusele aastas) ja see on jäänud samale tasemele, mistõttu on **teateid uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta** vähem. 2024. aastal kahanes selliste teadete arv 260 000-le, mis on võrreldav 2014. aasta tasemega. **Teateid uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadavad nüüd kõik liikmesriigid** ja paljud liikmesriigid on vähendanud oma **kuhjunud teadete hulka**, ometi ei teatata kõigist süüdimõistvatest kohtuotsustest, eelkõige Taanis, Irimaal, Luksemburgis, Slovakkias ja Rumeenias.

⁸ ECRISe kaudu toimuva teabevahetuse üldpõhimõtete üksikasjaliku kirjelduse leiab komisjoni talituste töödokumendi punktist 1.

Teabepäringute arv kasvas edasi ja jõudis 2024. aastal 1,2 miljonini. 2019. aastal toimus **ECRISe kasutamises täielik muutus** – selle kaudu **hakati hankima sagedamini teavet muul otstarbel kui kriminaalmenetlus**. 2024. aastal moodustasid sellised päringud **56 % kõigist päringutest** ja olid peamiselt seotud värbamiseelse kontrolliga töökohtade puhul, kus puututakse kokku lastega, või neid tegid eraisikud, kes soovisid saada karistusregistrist andmeid iseenda kohta.

Mitu liikmesriiki, sealhulgas Kreeka, Bulgaaria, Eesti, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Läti, Malta ja Sloveenia, **kasutavad ECRISi karistusregistri andmete taotlemiseks** siiski endiselt **vähe**. Kui mõni liikmesriik (Belgia, Horvaatia, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Sloveenia ja Slovakkia) kasutab ECRISi **eranditult või peaaegu eranditult kriminaalmenetluse eesmärgil**, siis mõni teine (Tšehhi, Küpros, Kreeka ja Hispaania) taotleb teavet **peaaegu eranditult muul otstarbel**.

2024. aastal sisaldas vaid 16,6 % vastustest teavet varasema süüdimõistva kohtuotsuse kohta, mis osutab muul kui kriminaalmenetluse eesmärgil tehtavate päringute osakaalu kasvule. Enam kui 197 000 vastusest ilmnas siiski varasema süüdimõistva kohtuotsuse olemasolu.

Vastamise määr on võrreldes 2019. aastaga tublisti paranenud: hilinevad vastuste arv vähenes poole võrra ja selliste päringute arv, millele vastamise tähtaeg oli möödas, kahanes enam kui viis korda. 9,7 % vastustest saadeti siiski pärast õigusaktides ettenähtud tähtaega ja 38 000 päringut aegusid, ilma et neile oleks vastatud.

Hoolimata **ajakohastamisteadete arvu röömustavast kasvust** (2024. aastal 254 000 teadet) saadab mõni liikmesriik endiselt väga vähe ajakohastamisteadeteid (Bulgaaria, Kreeka, Iirimaa ja Malta) või ei saada neid üldse (Eesti ja Sloveenia).

Murettekitavalt on **suurenenud vastuseta jäänud päringute arv:** aastatel 2020–2024 ei saadud vastust 317 000 päringule (5,8 % kõigist päringutest), peamiselt Küprosel, Bulgaarialt, Horvaatialt, Hispaanialt ja Kreekalt. Kasvav suundumus rikkuda kohustust vastata teabepäringutele paneb muretsema, arvestades selle võimalikke tõsisemaid tagajärgi.

Teabevahetus **kolmandate riikide kodanike kohta on jätkuvalt tagasihoidlik** (88 000 päringut, 7 % kõigist päringutest), ent on oodata, et see suureneb seoses ECRIS-TCNi kasutuselevõtuga 2027. aastal.

Tegevus ja töökoormus on liikmesriigiti endiselt **väga erinev**.

2. ECRISe kaudu toimuv teabevahetus arvudes

2.1. Ühendatud liikmesriigid

ECRIS on detsentraliseeritud süsteem, kus peaksid olema omavahel ühendatud kõik liikmesriigid. Liikmesriik loetakse ECRISega ühendatuks, kui ta vahetab karistusregistri andmeid vähemalt ühe teise ühendatud liikmesriigiga.

ECRISe ajaloos on jõutud **järgmise verstapostini – kõik liikmesriigid on ECRISega ühendatud** ja vahetavad karistusregistri andmeid **kõigi teiste liikmesriikidega**⁹.

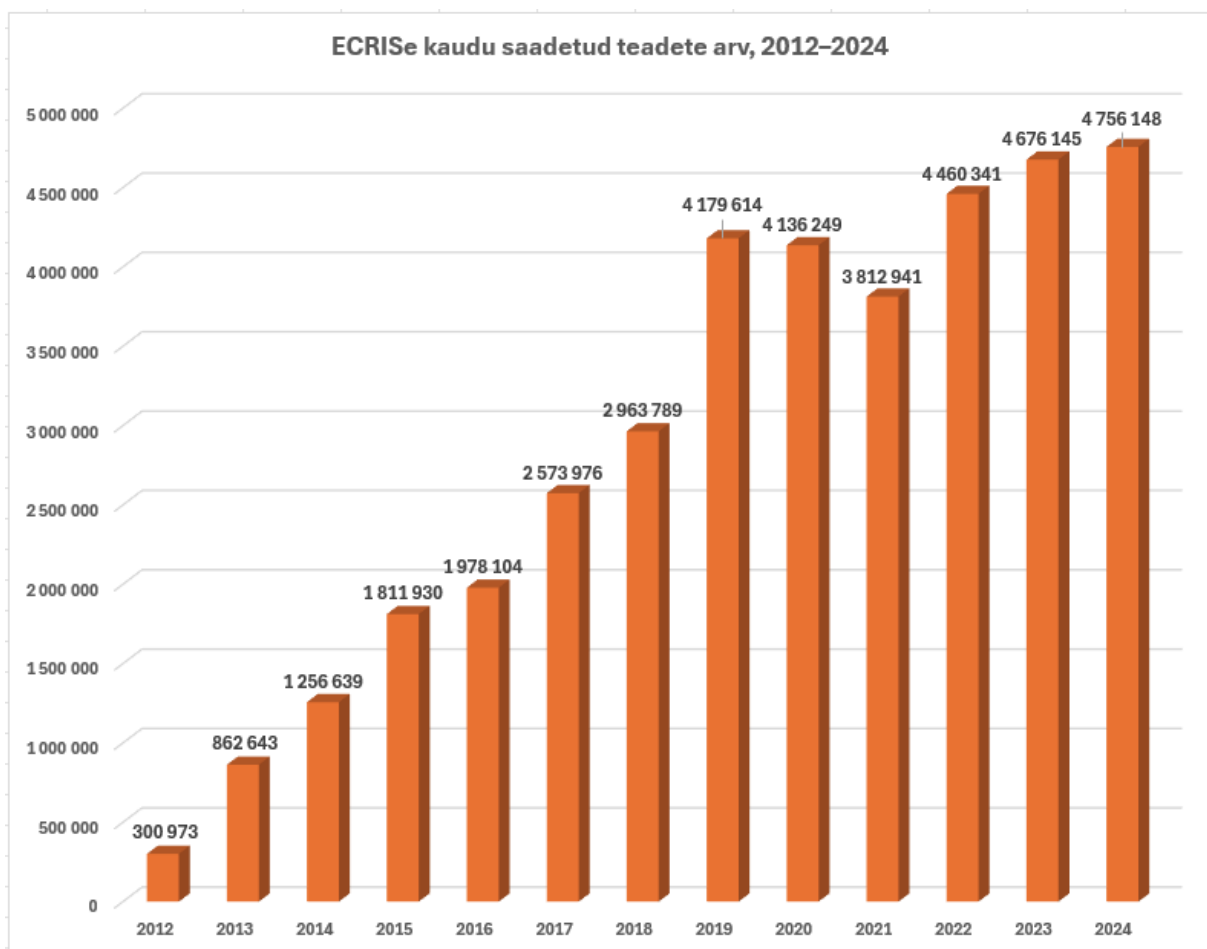
⁹ Ülevaate ECRISega liitumisest leiate komisjoni talituste töödokumendi punktist 2.1.

ECRIS võeti kasutusele 2012. aastal ja alguses oli ühendusi kokku 173 (702 võimalikust ühendusest) ja ühendatud liikmesriike 27. 2019. aasta lõpuks oli loodud 670 omavahelist ühendust (90 % tollal võimalikust 756 ühendusest). Alles 2022. aastal – pärast kümnet aastat ECRISe kasutamist – **olid loodud kõik 702 võimalikku ühendust**¹⁰ liikmesriikide vahel ja need on olnud sellest ajast saati stabiilsed.

➤ **Kõik 27 liikmesriiki on ühendatud ECRISega ja vahetavad karistusregistri andmeid kõigi teiste liikmesriikidega**
Pärast kümnet aastat kasutamist jõuti ECRISe ajaloos **järgmise versta postini – 2022. aastal olid loodud kõik 702 võimalikku ühendust** liikmesriikide vahel ja need on olnud sellest ajast saati stabiilsed.

2.2. Vahetatud teadete koguarv

Allpool esitatud graafikul on näha kõigi ühendatud liikmesriikide vahel aasta jooksul vahetatud teadete arvu kasv alates 2012. aasta aprillist, mil ECRIS kasutusele võeti, kuni 31. detsembrini 2024. Tuleb märkida, et 2012. aastal oli süsteem kasutusel vaid kaheksa kuud. Need arvud hõlmavad igasugust teabevahetust: teateid süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, ajakohastamisteadeid, päringuid, vastuseid, vastamisest keeldumisi, muid vastuseid ja lisateabe vahetamist.

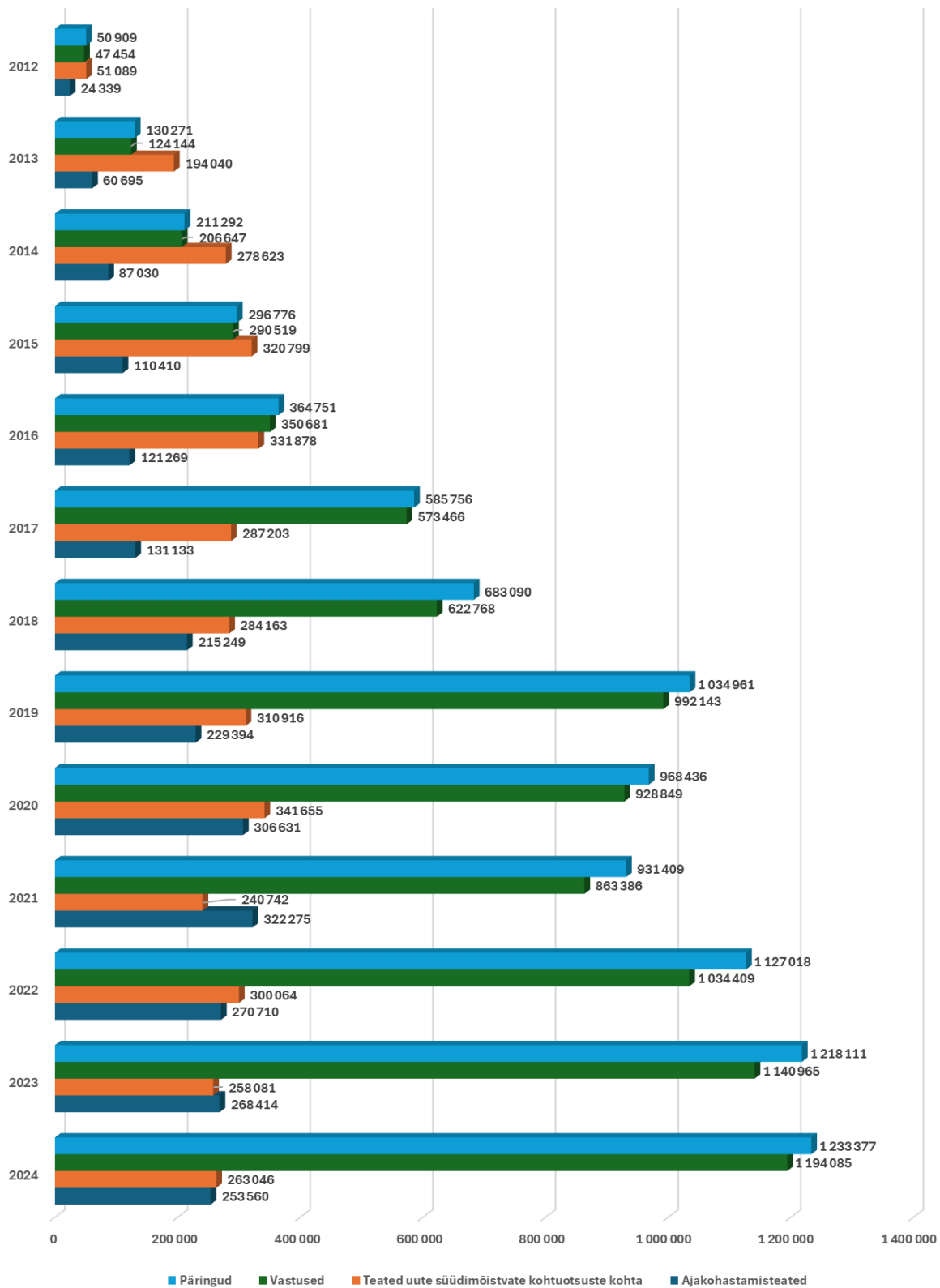
¹⁰ Võttes arvesse praegust, Brexiti-järgset liikmesriikide arvu (27).

Teadete arv aastas **kasvas kiiresti kuni 2019. aastani**, mil see jõudis peaaegu **4,2 miljonini**, mis tähendab keskmiselt 348 000 teadet kuus. **Pandeemia** ja sellest tulenevate reisipiirangute tõttu teadete arv **2020. aastal stabiliseerus** ja seejärel **kahanes 2021. aastal järsult 3,8 miljonile**. Oma osa selles kahanemises oli ka Ühendkuningriigi lahkumisel ECRISest 1. jaanuaril 2021. 2022. aastal hakkas teadete arv taas kasvama ning **2024. aastal jõudis see peaaegu 4,8 miljonini**, mis tähendab keskmiselt **400 000 teadet kuus**.

Allpool esitatud graafikul on näha saadetud päringute, vastuste, uusi süüdimõistvaid kohtuotsuseid käsitlevate teadete ja ajakohastamisteadete arvu muutumine ECRISe 13 kasutamisaasta jooksul. Vastused hõlmavad päringutele antud vastuseid, vastamisest keeldumisi ja muid vastuseid¹¹.

¹¹ Näiteks, et leitud on mitu andmetele vastavat isikut või et isik ei ole päringu saanud liikmesriigi kodanik.

Päringute, vastuste, uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud teadete ja ajakohastamisteadete koguarv

Uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud **teadete, päringute** ja päringutele antud **vastuste arvuline suhe on alates 2017. aastast oluliselt muutunud**. Kui 2016. aastal oli teadete, päringute ja vastuste arv peaaegu võrdne, ulatudes ligikaudu 350 000ni aastas, siis 2019. ja 2020. aastal oli **teabepäringuid** ja nendega seotud **vastuseid** kolm korda ning **2023. ja 2024. aastal peaaegu viis korda rohkem kui teateid**.

2020. aastal suurenes uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud **teadete arv** 340 000-le,¹² et 2021. aastal taas kahaneda, **enne kui see jäi 2024. aasta lõpuks püsima üsna madalal tasemel** (ligikaudu **260 000 teadet aastas**), mis vastab 2014. aasta tasemele. Võttes arvesse kasvavat liikmesriikidevaheliste ühenduste võrgustikku ja asjaolu, et võrreldes eelmise aruandeperioodiga oli väiksemal arvul liikmesriikidel probleeme teatamisega kõigist uutest süüdimõistvatest kohtuotsustest,¹³ osutab see areng teiste liikmesriikide kodanike suhtes tehtud **süüdimõistvate kohtuotsuste arvu vähenemisele**.

Teabepäringute ja nendega seotud vastuste arv on seevastu **pidevalt kasvanud (25% alates 2020. aastast)**, mille tulemusel oli nii päringuid kui ka vastuseid **2024. aastal 1,2 miljonit**. See kasv ei ole nii järsk kui eelmisel vaatlusperioodil,¹⁴ mil ECRISe kasutamises toimus suur muutus – süsteemi kasutati **muul otstarbel kui kriminaalmenetlus kolm korda rohkem kui seoses kriminaalmenetlusega** (lisateavet leiate punktist 2.8). Päringute arvu pidev kasv 13 aasta jooksul, mil ECRISi on kasutatud, on samuti positiivne märk sellest, et on kasvamas liikmesriikide teadlikkus vajadusest kasutada süsteemi kriminaalmenetluse käigus teabe taotlemiseks, et oleks võimalik arvesse võtta varasemaid süüdimõistvaid kohtuotsuseid kooskõlas raamotsusega 2008/675/JSK¹⁵.

➤ **Pärast pandeemiat hakkas vahetatavate teadete arv taas kasvama ning 2024. aastal jõudis see 4,8 miljonini**
Pandeemia, sellega seotud reisipiirangute ja **Brexiti tõttu vähenes** vahetatud teadete arv 2021. aastal **järsult 3,8 miljonile**. 2022. aastal hakkas teadete arv taas kasvama ning **2024. aastal jõudis see peaaegu 4,8 miljonini**, mis tähendab **keskmiselt 400 000 teadet kuus**. Süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud **teadete, päringute** ja päringutele antud **vastuste arvuline suhe on alates 2017. aastast oluliselt muutunud – 2024. aastal oli päringuid peaaegu viis korda rohkem kui teateid**.

2.3. Teadete, päringute ja vastuste arv liikmesriikides

Alloleval graafikul on esitatud viie aasta jooksul (2020–2024) saadetud päringute, vastuste, uusi süüdimõistvaid kohtuotsuseid käsitlevate teadete ja ajakohastamisteadete arv liikmesriikides¹⁶.

¹² See kasv oli tingitud peamiselt sellest, et Ühendkuningriik saatis 2020. aastal enne ECRISest lahkumist 95 000 kuhjunud teadet (kolm korda rohkem teateid, kui ta oli tavaliselt aastas saanud).

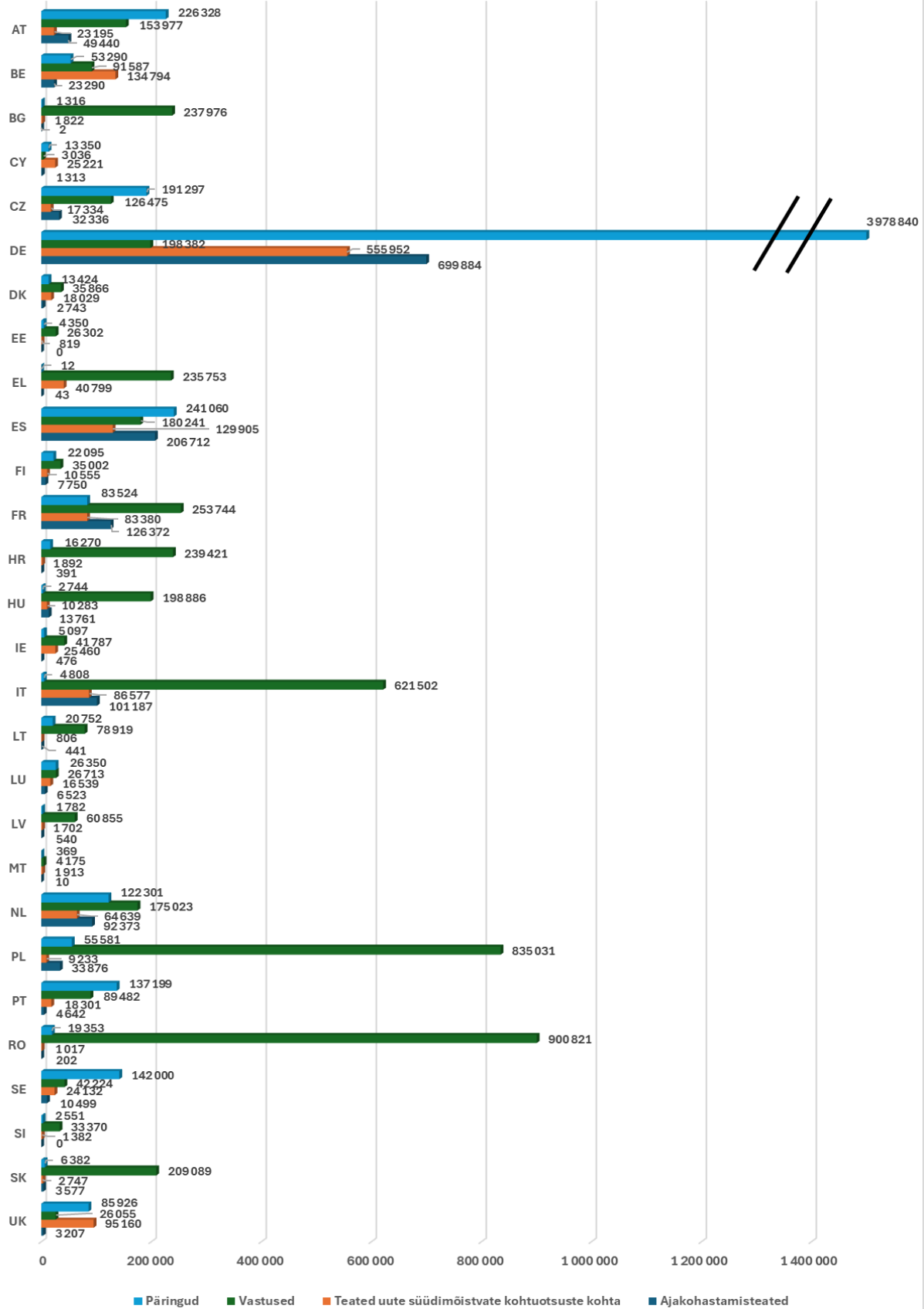
¹³ Nagu on märgitud allpool punktis 2.4.

¹⁴ Ajavahemik 2017–2019, mida käsitletakse teises statistilises aruandes.

¹⁵ ELT L 220, 15.8.2008, lk 32.

¹⁶ Selle ajavahemiku andmed aastate lõikes leiate komisjoni talituste töödokumendi punktist 2.2.

Päringute, vastuste, uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud teadete ja ajakohastamisteadete koguarv liikmesriikides, 2020–2024

Nagu varasematel aastatel, olid nende nelja teateliigi koondarvestuses kõige aktiivsemad liikmesriigid Saksamaa (25 % kõigist vahetatud teadetest), Poola (4,2 %), Rumeenia (4,2 %), Itaalia (3,7 %) ja Hispaania (3,5 %).

Esitatud arvud osutavad sellele, et **ECRISe kasutamine ja töökoormus on liikmesriigiti väga erinev**. Mõni liikmesriik **saadab teabepäringuid märksa rohkem, kui ta neid ise saab**. Näiteks Saksamaa esitas aastatel 2020–2024 peaaegu 4 miljonit päringut, kuid sai ainult 198 000 päringut, ning Rootsi saatis 142 000 päringut, kuid sai 42 200 päringut¹⁷. Samal ajal peavad paljud liikmesriigid toime tulema **märkimisväärse päringute hulga**, saates ise vähem päringuid: näiteks Rumeenia (901 000 saadetud vastust vs. 19 400 saadetud päringut), Poola (835 000 vs. 55 600), Itaalia (622 000 vs. 4 800)¹⁸. Mõni liikmesriik saadab süüdimõistetute kodakondsusjärgsetele liikmesriikidele **arvukalt teateid uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta**, saates samas ise vähem teabepäringuid: näiteks Belgia (135 000 teadet, 53 300 päringut), Itaalia (86 600 teadet, 4 800 päringut) ja Kreeka (40 800 teadet, 12 päringut).

➤ **ECRISeiga seotud tegevus ja töökoormus on liikmesriigiti väga erinev**
Mõni liikmesriik **saadab teabepäringuid märksa rohkem, kui ta neid ise saab** (Saksamaa, Rootsi ja Austria), samas kui teistel liikmesriikidel on **suur töökoormus neile päringutele vastamisel** (Rumeenia, Poola, Itaalia, Prantsusmaa, Horvaatia, Bulgaaria ja Kreeka). Mõnele liikmesriigile (Belgia, Itaalia ja Kreeka) põhjustab suurt töökoormust peamiselt **arvukate uusi süüdimõistvaid kohtuotsuseid käsitlevate teadete** saatmine süüdimõistetute kodakondsusjärgsetele liikmesriikidele.

2.4. Teated

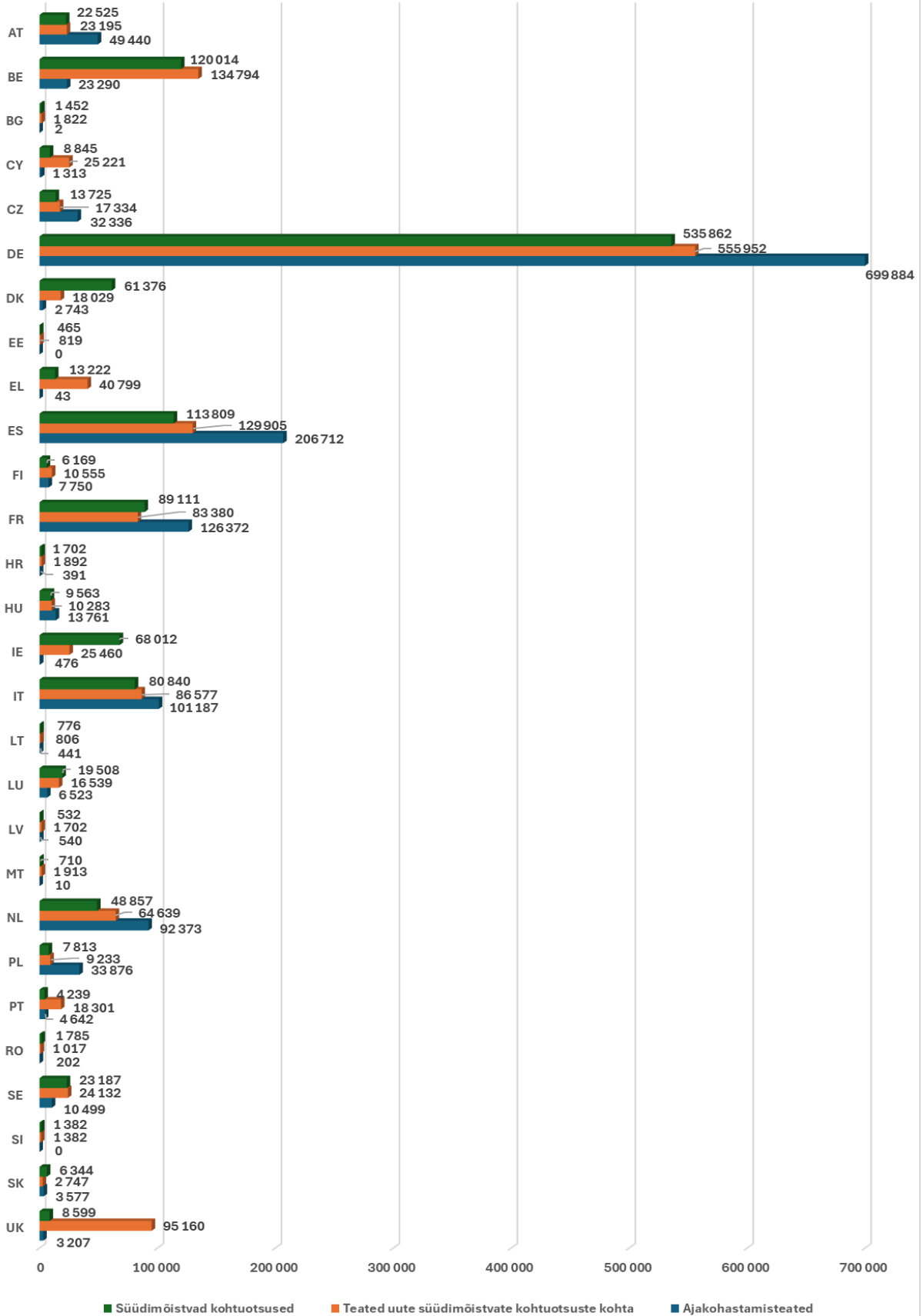
Alloleval graafikul on esitatud viie aasta jooksul (2020–2024) teiste liikmesriikide kodanike suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste, nende kohtuotsuste kohta saadetud teadete ja ajakohastamisteadete koguarv liikmesriikides¹⁹.

¹⁷ Samuti Austria (226 300 saadetud päringut, 154 000 saadud päringut) ja Tšehhi (191 300 saadetud päringut, 126 500 saadud päringut).

¹⁸ Samuti Prantsusmaa (254 000 saadetud vastust vs. 83 500 saadetud päringut), Horvaatia (239 400 vs. 16 300), Bulgaaria (238 000 vs. 1 300), Kreeka (236 000 vs. 12), Slovakkia (209 000 vs. 6 400) ja Ungari (199 000 vs. 2 700).

¹⁹ Selle ajavahemiku andmed aastate lõikes leiata komisjoni talituste töödokumendi punktist 2.3.

Süüdimõistvate kohtuotsuste, nende kohta saadetud teadete ja ajakohastamisteadete koguarv liikmesriikides, 2020–2024

Aruandeperioodil tehti liikmesriikides **teiste liikmesriikide kodanike suhtes 1 270 000 süüdimõistvat kohtuotsust**, mis tähendab keskmiselt **250 000 süüdimõistvat kohtuotsust aastas**. 2020. aastal **vähenes süüdimõistvate kohtuotsuste arv märkimisväärselt** ja on jäänud samale tasemele, mistõttu on **kahanenud** uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud **teadete arv**.

Kokku saatsid liikmesriigid kõnealusel ajavahemikul ligikaudu **1,4 miljonit teadet uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta ja 1,4 miljonit ajakohastamisteadet**.

Saadetud teadete arv on liikmesriigiti väga erinev: viie aasta jooksul on Leedu ja Eesti saatnud uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta 800 teadet, Saksamaa aga 556 000. Neid erinevusi selgitavad eelkõige kaks tegurit: riigi suurus ja teiste liikmesriikide kodanike (teise liikmesriigi kodanikest elanike) suhtes tehtud süüdimõistvate otsuste arv²⁰.

Kõige aktiivsemalt saatsid uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta teateid Saksamaa (40 % kõigist sellistest teadetest), Belgia (9,6 %) ja Hispaania (9,3 %). Järjestus on sarnane ka **ajakohastamisteadete** puhul: Saksamaa (49 %), Hispaania (15 %) ja Prantsusmaa (9 %).

Aruandeperioodil 2020–2024 püsis **niisuguste uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud teadete kui ka ajakohastamisteadete osakaal 50 % juures**. 2024. aastal olid need osakaalud vastavalt 51 % ja 49 %, võrreldes 58 % ja 42 %ga vaatlusaastal 2019. Väärub märkimist, et enne 2018. aastat moodustasid ajakohastamisteaded vaid kolmandiku kõigist teadetest. **Ajakohastamisteadete arvu märkimisväärselt suurenemist** paljudes liikmesriikides tuleks pidada positiivseks märgiks liikmesriikide teadlikkusest sellest, kui oluline on teatada esialgsetesse teadetes tehtud muudatustest.

Uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud teadete ja ajakohastamisteadete osakaal oli liikmesriigiti väga erinev: mõnes liikmesriigis oli ajakohastamisteadeteid neli korda rohkem (Poola) või üle kahe korra rohkem (Austria ja Tšehhi) kui esialgseid teateid, mõnes oli teadete osakaal peaaegu võrdne (Itaalia, Madalmaad ja Ungari), mõnes moodustasid ajakohastamisteaded vaid väikese osa kõigist teadetest (Bulgaaria, Küpros, Kreeka, Iirimaa, Malta ja Rumeenia). Saksamaal, Hispaanias ja Prantsusmaal, kes saatsid aruandeperioodil kõige rohkem teateid, oli ajakohastamisteadete osakaal vastavalt ligikaudu 56 %, 61 % ja 60 %.

Mis puudutab eelmistes statistilistes aruannetes kindlaks tehtud probleemi, et paljud liikmesriigid ei saada teateid uute süüdimõistvate kohtuotsuste või ajakohastamise kohta või saadavad neid vähe, siis **aastatel 2020–2024 paranes olukord märkimisväärselt: suurenes nii oma kohustusi täitvate liikmesriikide arv kui ka esitatud teabe maht**.

Esiteks saadavad nüüd kõik liikmesriigid teateid uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, ehkki mõni ei teata ikka veel kõigist oma territooriumil tehtud süüdimõistvatest kohtuotsustest (sh Taani (43 300 puuduvat teadet, ei ole teatatud 70 % süüdimõistvatest kohtuotsustest), Iirimaa (42 600, 63 %), Slovakkia (3 600, 57 %), Rumeenia (800, 43 %) ja Luksemburg (3 000, 15 %)). **Seetõttu ei ole neid süüdimõistvaid kohtuotsuseid kodakondsusjärgses liikmesriigis registreeritud**.

²⁰ Vt Eurostati statistika: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Non-national_population_by_group_of_citizenship,_1_January_2024.png.

Samal ajal on **täheldatud** enamikus liikmesriikides²¹ **uut nähtust: uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud teadete arv ületab tublisti süüdimõistvate kohtuotsuste arvu.** See võib olla tingitud sellest, et liikmesriigid saadavad **kuhjunud teateid** varasematel aastatel tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta.

Teiseks **ei saanud** kaks liikmesriiki (Eesti ja Sloveenia) **ühtki teadet** varasemate teadete ajakohastamise kohta ning veel neli liikmesriiki **saatsid väga vähe ajakohastamisteateid** (Bulgaaria (2), Kreeka (43), Iirimaa (476) ja Malta (10)). Kui süüdimõistva kohtuotsuse teinud liikmesriik jätab ajakohastamisest teatamata, on **tulemuseks see, et kodakondsusjärgne liikmesriik töötleb ja levitab teavet, mis on ebausaldusväärne ja aegunud**²².

➤ **Alates pandeemiast on tehtud ELis vähem süüdimõistvaid kohtuotsuseid, mille tulemusel on vähenenud teadete arv**

2020. aastal **kahanes märkimisväärselt teiste liikmesriikide kodanike suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arv** (varasemalt enam kui 320 000 kohtuotsuselt aastas **250 000 kohtuotsusele**) ja see on jäänud samale tasemele, mistõttu **on vähenenud uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud teadete arv.** 2024. aastal vähenes teadete koguarv **260 000-le** – sama palju teateid registreeriti 2014. aastal.

➤ **Kõik liikmesriigid saadavad teateid uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta ja kuhjunud teateid varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, kuid kõigist süüdimõistvatest kohtuotsustest siiski ei teatata**

Võrreldes eelmiste aruandeperioodidega **paranes olukord aastatel 2020–2024 märkimisväärselt ja nüüd saadavad kõik liikmesriigid teateid uute süüdimõistvate kohtuotsuste kohta.** Enamikus liikmesriikides ületas süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadetud teadete arv tublisti asjaomasel ajavahemikul tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvu, mis osutab sellele, et liikmesriigid saatsid **tagantjärele teateid** varasematel aastatel tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta.

Mõni liikmesriik (Taani, Iirimaa, Luksemburg, Slovakkia ja Rumeenia) **ei teata siiski ikka veel kõigist oma territooriumil tehtud süüdimõistvatest kohtuotsustest.**

➤ **Hoolimata ajakohastamisteadete arvu tervitatavast kasvust jäetakse ajakohastamisest endiselt sageli teatamata**

Ajakohastamisteadete arv on pidevalt suurenenud: **2024. aastal saadeti 254 000 ajakohastamisteadet** ja need moodustasid **poole kõigist saadetud teadetest** (2019. aastal 42 %). Ehkki teateid varasemate teadete ajakohastamise kohta saadab märksa rohkem liikmesriike, **ei saada mõni liikmesriik ajakohastamisteateid üldse** (Eesti ja Sloveenia) või saadab neid **väga vähe** (Bulgaaria, Kreeka, Iirimaa ja Malta).

²¹ Belgia, Bulgaaria, Küpros, Tšehhi, Saksamaa, Eesti, Kreeka, Hispaania, Soome, Horvaatia, Ungari, Itaalia, Läti, Malta, Madalmaad, Poola, Portugal, Rootsi ja Ühendkuningriik.

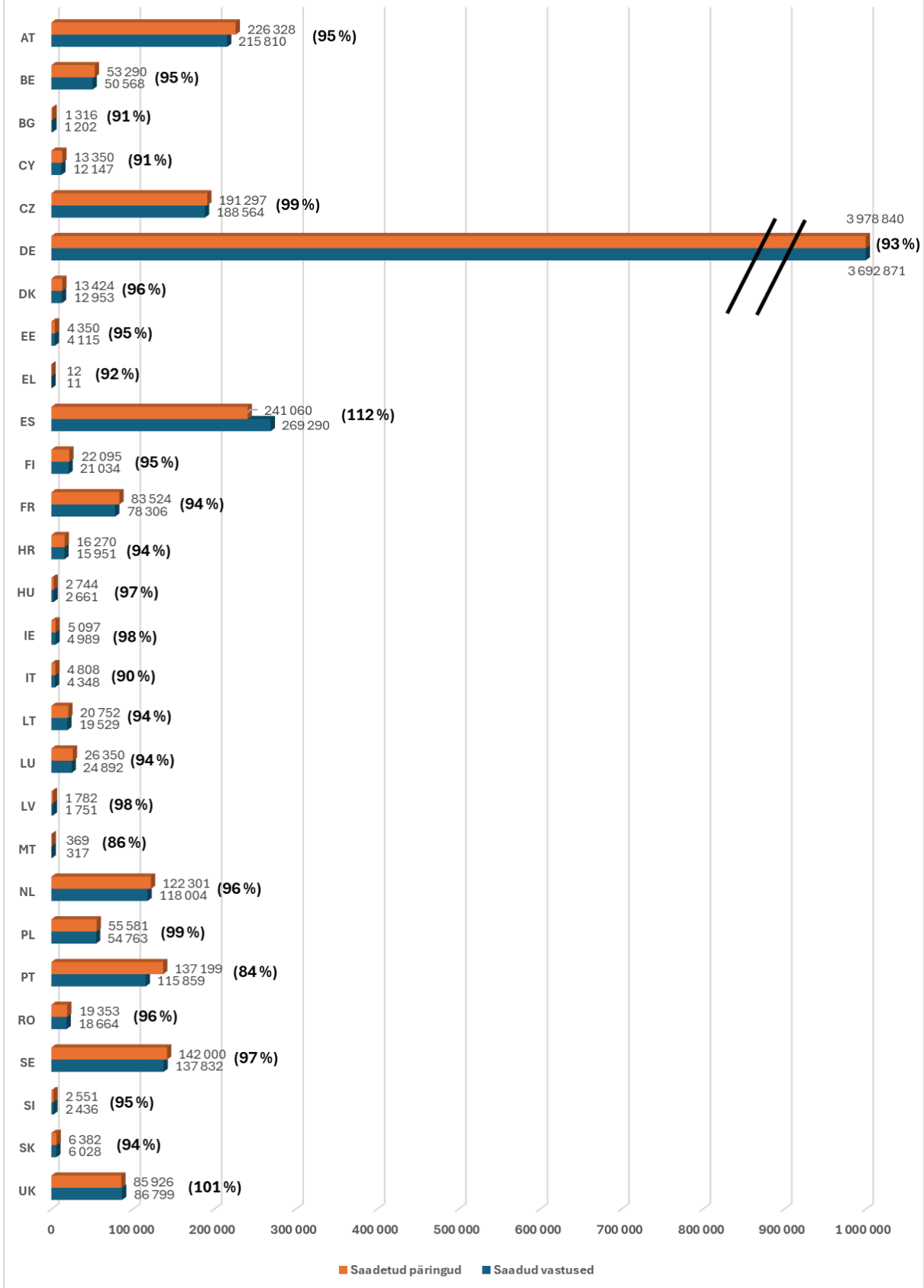
²² Liikmesriikide tehtud süüdimõistvaid kohtuotsuseid ja nende kohta saadetud teateid käsitleva statistika üksikasjaliku analüüsi leiab komisjoni talituste töödokumendi punktist 3.

2.5. Teabepäringud

Alloleval graafikul on esitatud liikmesriikide saadetud teabepäringute arv võrrelduna saadud vastuste arvuga aastatel 2020–2024 ning näidatud, kui suurele osale päringutest vastati²³.

²³ Selle ajavahemiku andmed aastate lõikes leiata komisjoni talituste töödokumendi punktist 2.4.

Saadetud päringute ja saadud vastuste koguarv liikmesriikides, 2020–2024

Aastatel 2020–2024 saadeti kokku peaaegu **5,5 miljonit teabepäringut**. Nagu on märgitud punktis 2.2, on **teabepäringute arv** aastas **suurenunud** alates 2020. aastast **25 %** ja **2024. aastal** jõudis see **1,2 miljonini**.

Saadetud päringute arv on liikmesriigiti väga erinev: Kreeka on saatnud kõigest 12 päringut, Saksamaa aga peaaegu 4 miljonit. Peamised neid erinevusi selgitavad tegurid on liikmesriigis elavate teiste liikmesriikide kodanike arv ja siseriiklikud õigusaktid, milles on sätestatud karistusregistri tõendite esitamise kohustus.

Nagu varasematel aastatel, **saatis päringuid kõige aktiivsemalt Saksamaa (73 % kõigist päringutest** aastatel 2020–2024), kellele järgnesid Hispaania (4,4 %) ja Austria (4,1 %) ²⁴. Kõige suuremat päringute arvu kasvu täheldati Rootsi ja Rumeenia puhul, kes saatsid 2024. aastal viis korda rohkem päringuid kui 2019. aastal, ning Belgias ja Hispaanias, kus saadetud päringute arv peaaegu kolmekordistus.

Hoolimata päringute arvu üldisest suurenemisest püsib eelmistes statistilistes aruannetes täheldatud probleem, et **mõni liikmesriik ei saada peaaegu üldse päringuid** (Kreeka) **või saadab väga vähe päringuid** (Bulgaaria, Eesti, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Läti, Malta ja Sloveenia) enda teise liikmesriigi kodanike kohta ²⁵. Lisaks **kahanes Prantsusmaal, Irimaal ja Itaalias aastatel 2020–2024 märkimisväärselt saadetud päringute arv** võrreldes 2019. aasta võrdlusandmetega. See võib kaasa tuua olukorra, kus kriminaalkohtud teevad kohtuotsuseid, ilma et nad oleksid teadlikud teistes liikmesriikides tehtud süüdimõistvatest kohtuotsustest, vastupidiselt raamotsuses 2008/675/JSK sätestatud nõuetele. Samuti väheneb preventiivne mõju, mida avaldab karistusregistri tõendite nõudmine muul otstarbel kui kriminaalmenetluse eesmärgil, näiteks värbamiseelseks kontrolliks.

Täiendav analüüs ning **päringute jaotus nende eesmärgi alusel (kriminaalmenetlus ja muu otstarve)** on esitatud punktis 2.8.

Eespool esitatud andmetest on näha ka seda, et **kõigile teabepäringutele ei vastata** (vt ka punkt 2.6). Kui vaadelda kõige rohkem päringuid saatnud liikmesriike, siis aruandeperioodil jäeti vastamata 7 %-le Saksamaa päringutest (286 000 päringut), 5 %-le Austria päringutest (10 500) ja lausa 15 %-le Portugali päringutest (21 300). Hispaanias seevastu oli saadud vastuste arv vaatlusalusel ajavahemikul saadetud päringute arvust 11 % suurem, mis võis olla tingitud kuhjunud vastuste laekumisest teistelt liikmesriikidelt.

➤ **Teabepäringute arv jõudis aeglase, kuid pideva suurenemise tulemusel 1,2 miljonini**

Teabepäringute arv aastas on alates 2020. aastast pidevalt kasvanud (25 %) ja 2024. aastal jõudis see 1,2 miljonini. See kasv ei olnud siiski nii järsk kui eelmisel vaatlusperioodil.

Saadetud päringute arv on liikmesriigiti jätkuvalt väga erinev, ulatudes Kreeka kõigest 12 päringust Saksamaa 4 miljoni päringuni (73 % kõigist päringutest) viieaastaselt aruandeperioodil.

²⁴ Järgnesid Tšehhi (3,5 % kõigist päringutest aastatel 2020–2024), Rootsi (2,6 %), Portugal (2,5 %) ja Madalmaad (2,2 %).

²⁵ Bulgaaria saatis aastatel 2020–2024 kokku 1 300 päringut, Eesti 4 350, Ungari 2 700, Iirimaa 5 100, Itaalia 4 800, Läti 1 800, Malta 370 ja Sloveenia 2 500.

➤ **ECRIST ei kasutata ikka veel alati teabe küsimiseks varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta**

Hoolimata päringute koguarvu suurenemisest püsib eelmistes statistilistes aruannetes täheldatud probleem, et **mõni liikmesriik ei saada peaaegu üldse päringuid** (Kreeka) **või saadab neid väga vähe** (Bulgaaria, Eesti, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Läti, Malta ja Sloveenia) enda teise liikmesriigi kodanikest elanike kohta, kusjuures **liikmesriigid**, kus see probleem esineb, on enamjaolt **samad**.

Mitu liikmesriiki **kasutavad ECRIST eranditult või peaaegu eranditult kriminaalmenetluse eesmärgil** (Belgia, Horvaatia, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Sloveenia ja Slovakkia). Teised liikmesriigid küsivad teavet **peaaegu eranditult muul otstarbel kui kriminaalmenetlus** (Tšehhi, Küpros, Kreeka ja Hispaania).

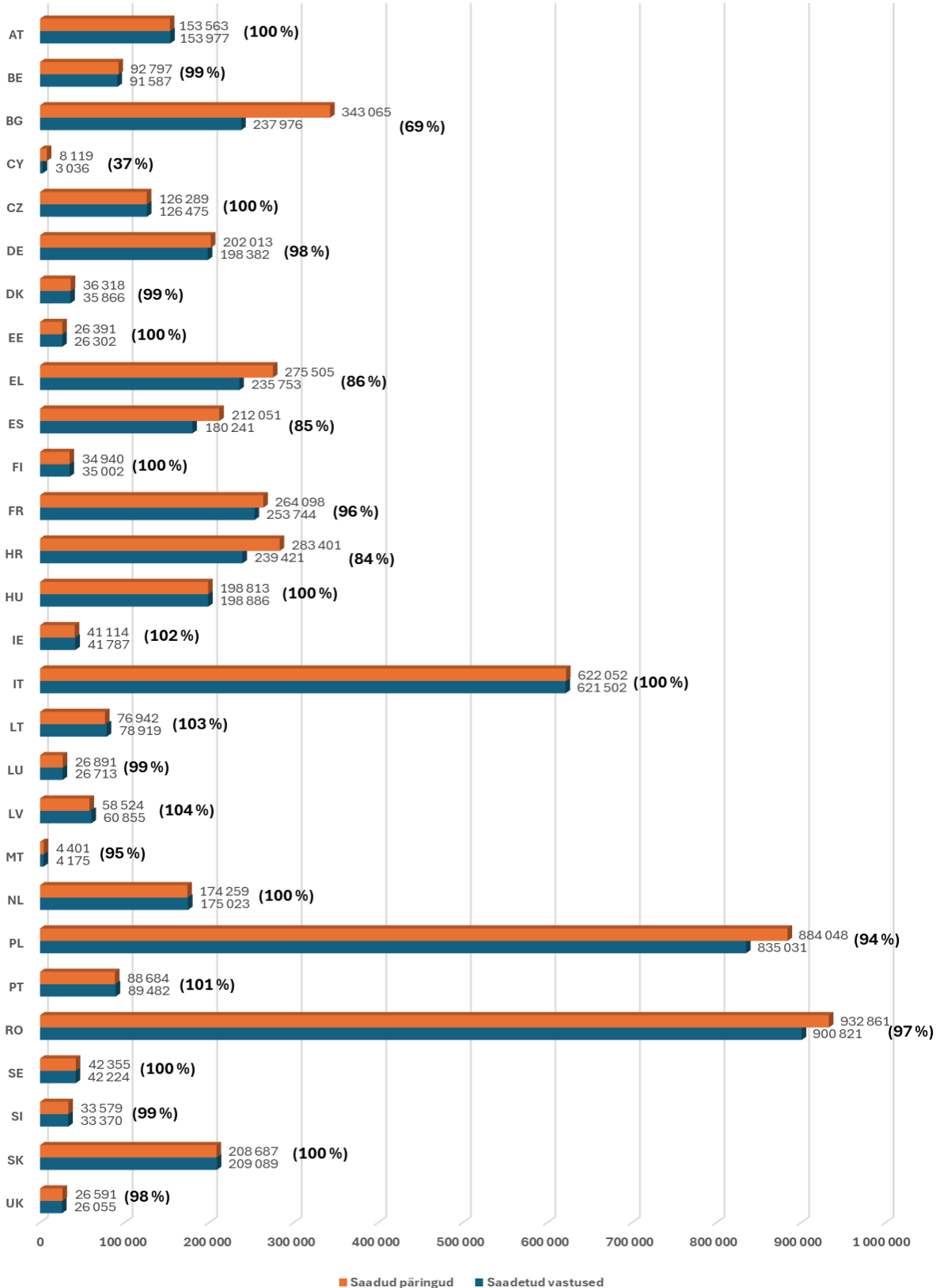
2.6. Vastused päringutele

Alloleval graafikul on esitatud liikmesriikide saadetud vastuste koguarv ja osakaal aastatel 2020–2024, võrrelduna saadud teabepäringute arvuga²⁶.

²⁶

Selle ajavahemiku andmed aastate lõikes leiata komisjoni talituste töödokumendi punktist 2.5.

Saadud päringute ja saadetud vastuste koguarv liikmesriikides, 2020–2024

Liikmesriigid saatsid aastatel 2020–2024 **teabepäringutele** kokku peaaegu **5,2 miljonit vastust**. Sel ajavahemikul **saadud päringute arv on liikmesriigiti väga erinev**, ulatudes 4 400 päringust Maltal 884 000 päringuni Poolas ja 933 000 päringuni Rumeenias. Neid erinevusi selgitavad eelkõige kaks tegurit: liikmesriigi üldine rahvaarv ja liikmesriigi teistes liikmesriikides elavate kodanike arv.

Viieaastaselt aruandeperioodil **vastasid kõige suuremale arvule päringutele** (absoluutarvudes, st mitte tingimata kõige suuremale osale saadud päringutest) Rumeenia (901 000 vastust, 17,5 % kõigist ECRISse kaudu saadetud vastustest), Poola (835 000, 16 %) ja Itaalia (621 000, 12 %)²⁷.

Kuigi kõik liikmesriigid üldjuhul vastavad päringutele, jäi **317 000 teabepäringut** aastatel 2020–2024 ikkagi **vastuseta**. **Kolmandik liikmesriikidest** saatis vastuseid vähem, kui neile oli laekunud päringuid, kusjuures keskmiselt **jäeti vastamata ligikaudu 5,8 % päringutest, mida on rohkem kui 4,1 % aastal 2019 ja 3,6 % aastal 2016**. See **kasvav suundumus mitte täita kohustust vastata teabepäringutele** paneb muretsema, arvestades selle võimalikke tõsiseid tagajärgi.

Kõige rohkem päringuid saanud liikmesriikidest ei vastanud Bulgaaria 31 %-le päringutest (105 000 päringut), Horvaatia 15,5 %-le (44 000), Hispaania 15 %-le (39 800), Kreeka 14 %-le (39 800), Poola 5,5 %-le (49 000), Prantsusmaa 4 %-le (10 400) ja Rumeenia 3,4 %-le (32 000) päringutest. Itaalia, kellele laekunud päringute arv oli suuruselt kolmas, suutis vastata peaaegu kõigile päringutele.

Küpros on liikmesriik, kes **jättis vastamata kõige suuremale osale päringutest** (62 % saadud päringutest). Seevastu Lätis, Leedus, Iirimaa ja Portugalis ületas saadetud vastuste arv vaatlusalusel ajavahemikul 1–4 % võrra saadud päringute arvu, mis võis olla tingitud kuhjunud vastuste saatmisest. Liikmesriikide päringuvastuseid käsitleva statistika üksikasjaliku analüüsi leiab komisjoni talituste töödokumendi punktist 3.

➤ **Vastamata teabepäringute arv aina kasvab**

Ehkki kõik liikmesriigid üldjuhul vastavad päringutele, **jäi 317 000 teabepäringut aastatel 2020–2024 vastuseta**. See teeb **5,8 % kõigist päringutest, mida on rohkem kui 4,1 % aastal 2019**. Kasvav suundumus rikkuda kohustust vastata teabepäringutele paneb muretsema, arvestades selle võimalikke tõsiseid tagajärgi. Kõige suuremale osale saadud päringutest jätsid vastamata Küpros, Bulgaaria, Horvaatia, Hispaania ja Kreeka.

2.7. Vastused, mille saatmisel ei peetud kinni õigusaktides ettenähtud tähtajast

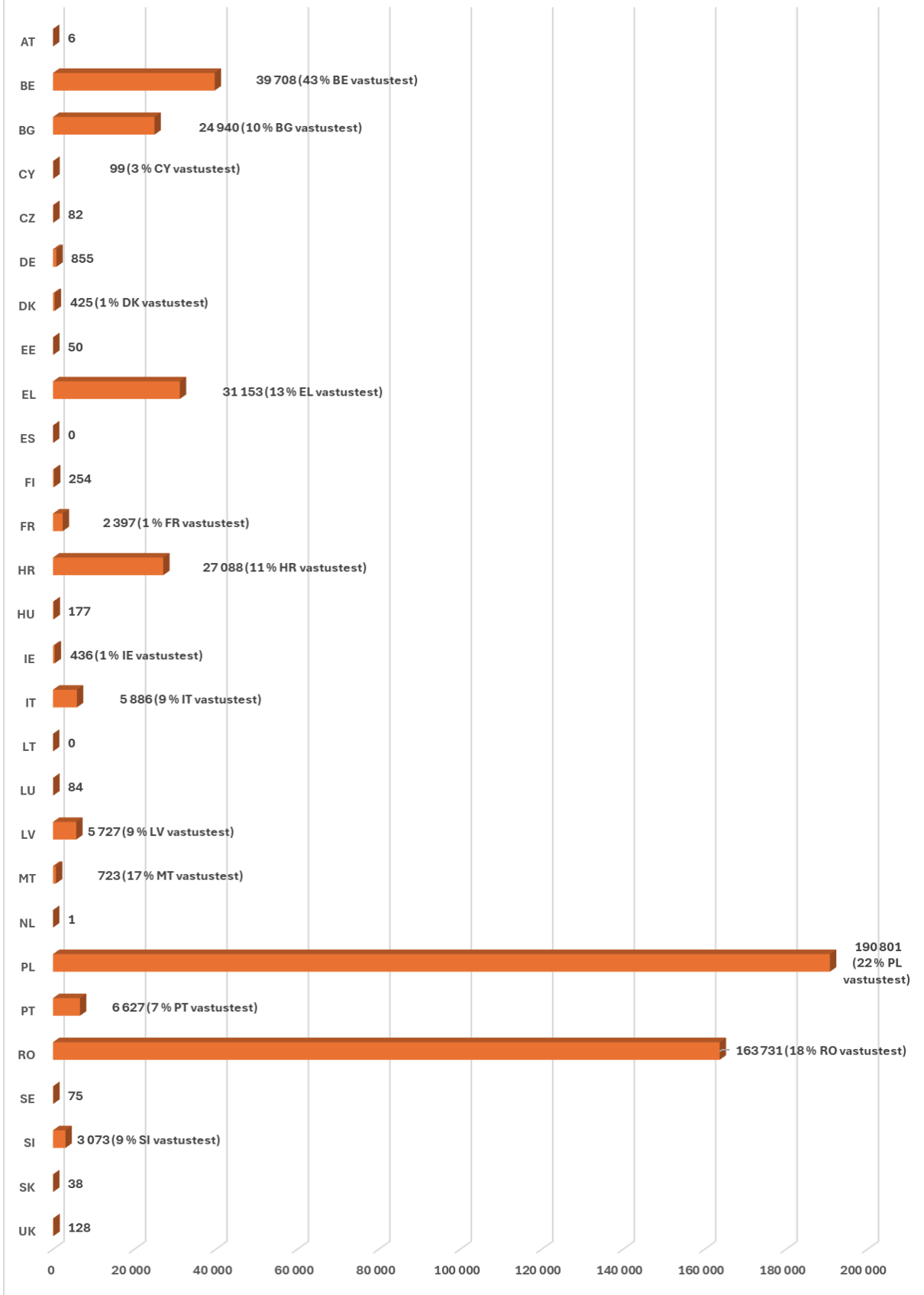
Veel üks korduv probleem on see, et päringutele ei vastata õigusaktides ettenähtud tähtaja jooksul²⁸. Allolevatel graafikutel on esitatud nende vastuste arv ja osakaal, mille liikmesriigid saatsid aastatel 2020–2024 pärast õigusaktides ettenähtud tähtaega, ning nende registreeritud päringute arv kalendriaasta lõpu seisuga, millele vastamise tähtaeg oli möödas²⁹.

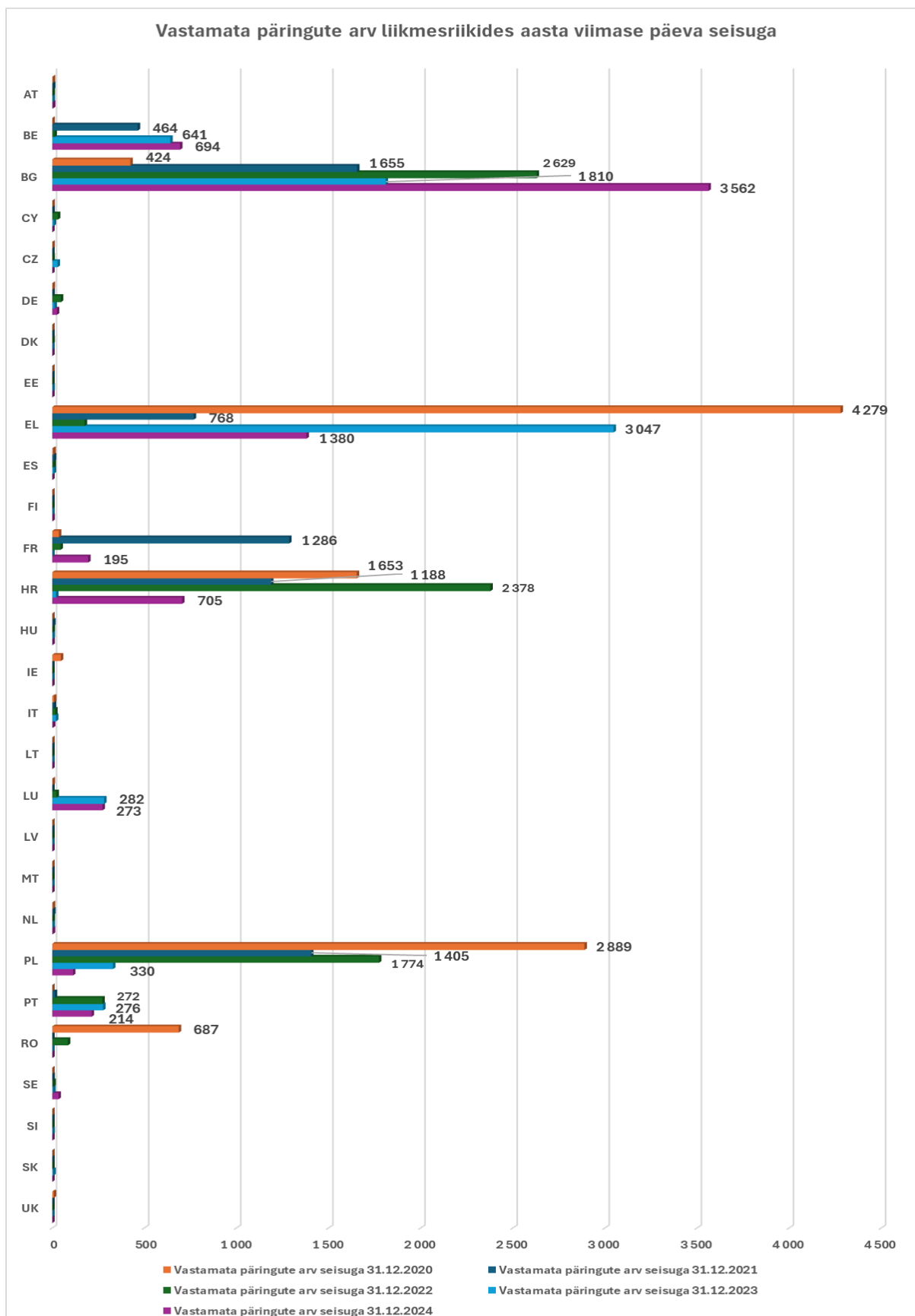
²⁷ Järgnevad mitu liikmesriiki ligikaudu 5 %ga kõigist ECRISse kaudu saadetud vastustest: Prantsusmaa (254 000 vastust), Horvaatia (239 000), Bulgaaria (238 000) ja Kreeka (235 800).

²⁸ Vt eespool punkt 1.2.

²⁹ Üksikasjalikumad teavet leiab komisjoni talituste töödokumendist: iga-aastased andmed pärast õigusaktides ettenähtud tähtaega saadetud vastuste kohta on esitatud punktis 2.6 ja liikmesriikide statistika hilinevad vastuste kohta punktis 3.

Pärast tähtaega saadetud vastuste koguarv liikmesriikides, 2020–2024

Aastatel 2020–2024 saadeti pärast õigusaktides ettenähtud tähtaega üle 500 000 vastuse, mis moodustab 9,7 % sel ajavahemikul saadetud vastuste koguarvust. Lisaks registreeriti

38 000 päringut, millele vastamise tähtaeg oli möödas, mis moodustavad 0,7 % kõigist päringutest.

Need arvud osutavad sellele, et õigeaegne vastamine päringutele on **märkimisväärselt paranenud**. Võrreldes 2019. aasta võrdlusandmetega³⁰ **vähenes hilinevad vastuste arv poole võrra ja nende päringute arv, millele vastamise tähtaeg oli möödas, enam kui viis korda.**

Kuigi selliste vastuste arv, mille saatmisel ei peetud kinni õigusaktides ettenähtud tähtajast, on üldiselt vähenenud, püsib mitmes liikmesriigis vastuste hilinevad probleem, mida märgiti juba eelmistes statistilistes aruannetes. Enamikus liikmesriikides jäi hilinevad vastuste määr alla 0,5 %; **tähtajast kinnipidamisega oli raskusi** peamiselt neil liikmesriikidel, kes **pidid toime tulema väga suure teabepäringute hulgaga**³¹ (Poola: aastatel 2020–2024 saadeti hilinevad 22 % vastustest (190 800 vastust), Rumeenia (18 %, 163 700), Kreeka (13 %, 31 200), Horvaatia (11 %, 27 000), Bulgaaria (10 %, 24 900) ja Itaalia (9 %, 5 900)), kuid ka mitmel teisel liikmesriigil (Belgia (43 %, 39 700), Malta (17 %, 700), Läti (9 %, 5 700), Sloveenia (9 %, 3 000) ja Portugal (7 %, 6 600)).

Probleem, et päringute **vastamise tähtaeg oli möödas**, mille tulemuseks oli kas vastuse hilinevad või üldse vastamata jätmine, oli **tühine**. Sellest mõjutatud päringute osakaal oli Kreekas 3,5 % (9 600 päringut), Bulgaarias 3 % (10 100), Horvaatias 2 % (5 900), Belgias 2 % (1 800), Luksemburgis 2 % (600), Poolas 1 % (6 500) ja Prantsusmaal 1 % (1 600).

➤ **Vastamine päringutele tähtaja jooksul on märkimisväärselt paranenud**
Võrreldes 2019. aasta võrdlusandmetega **vähenes hilinevad vastuste arv ajavahemikus 2020–2024 poole võrra ja nende päringute arv, millele vastamise tähtaeg oli möödas, enam kui viis korda. 500 000 vastust (9,7 % vastuste koguarvust) saadeti siiski pärast õigusaktidega ettenähtud tähtaega ja registreeriti 38 000 päringut, millele vastamise tähtaeg oli möödas (0,7 % kõigist päringutest).**

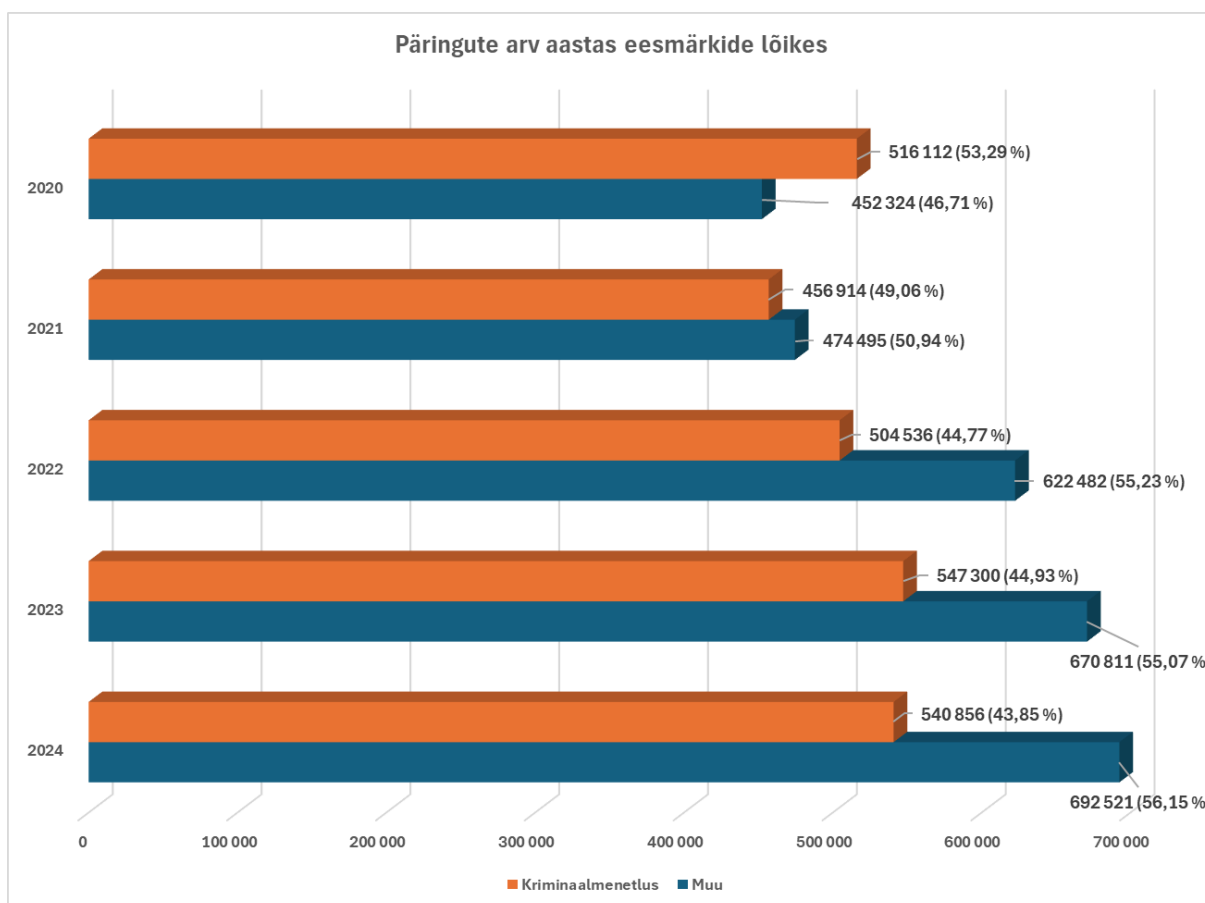
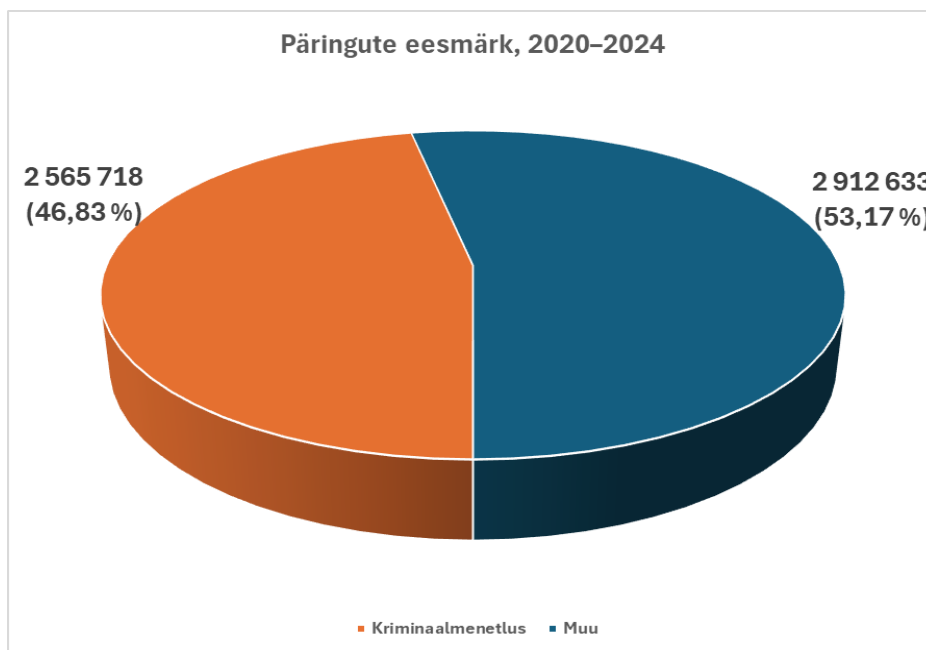
Vastuste hilinevad probleem esines peamiselt neil liikmesriikides, kes pidid **toime tulema väga suure teabepäringute hulgaga** (Poola, Rumeenia, Kreeka, Horvaatia, Bulgaaria ja Itaalia), kuid mitte ainult (Belgia ja Malta).

2.8. Päringud kriminaalmenetluse eesmärgil ja muul otstarbel

Allpool esitatud graafikutel on näidatud kriminaalmenetluse eesmärgil saadetud päringute ja muul otstarbel saadetud päringute osakaal kogu aruandeperioodil 2020–2024 ja aastate lõikes.

³⁰ 190 000 hilinevad vastust (18,4 % kõigist vastustest); 42 000 päringut, millele vastamise tähtaeg oli möödas.

³¹ Erandiks oli Prantsusmaa.

Aastate jooksul moodustas muudel kui kriminaalmenetluse eesmärkidel esitatud taotluste osakaal keskmiselt 20 % kõigist taotlustest. Nagu eespool märgitud, toimus **2019. aastal ECRISE kasutamises oluline muutus – selle kaudu hakati hankima teavet sama sageli muul otstarbel kui seoses kriminaalmenetlusega (mõlema osakaal 50 %).**

Järgnenud aastatel see suundumus jätkus ja **2024. aastal saadeti muul otstarbel kui kriminaalmenetlus 56 % kõigist päringutest (692 500 päringut). Kriminaalmenetluse eesmärgil saadetud päringute arv püsis stabiilne, jäädes 540 000 juurde.**

Muul otstarbel kui kriminaalmenetlus saadetud päringute osakaal kasvas eelkõige seetõttu, et **tublisti rohkem saadeti päringuid seoses värbamisega** sellise erialase või organiseeritud vabatahtliku tegevuse jaoks, mis eeldab otsest ja korrapärast kokkupuutumist lastega, kooskõlas **direktiiviga 2011/93/EL**³². **2024. aastal saadeti selliseid päringuid kokku 233 400**, mida on oluliselt rohkem kui 115 000 päringut 2019. aastal. Teiseks soodustas seda kasvu **halduseesmärkidel saadetud üldiste päringute arvu pea kahekordistumine** võrreldes 2019. aastaga – 2024. aastal saadeti 34 100 sellist päringut. Kolmandaks oli **töökoha taotlejate kontrolliga seotud päringute arv 2024. aastal seitse korda suurem** (14 000 päringut) kui 2019. aastal. Selliste **päringute arv aastas, kus üksikisikud soovivad karistusregistrist andmeid iseenda kohta**, on püsinud alates 2019. aastast peaaegu samal tasemel (**380 400 päringut**).

Muul otstarbel kui seoses kriminaalmenetlusega saadetud päringute arvu suurenemise taga on peamiselt **Saksamaa**, kes saatis aastatel 2020–2024 muul otstarbel peaaegu **2 miljonit päringut** (68 % kõigist muul otstarbel saadetud päringutest).

2024. aastal esitasid lõviosa muid kui kriminaalmenetlusega seotud päringuid jätkuvalt **üksikisikud, kes soovisid saada karistusregistrist andmeid iseenda kohta: 55 % muul otstarbel saadetud päringutest** ja 31 % kõigist saadetud päringutest. Sel otstarbel saadetud päringute osakaal oli siiski kahanenud võrreldes vaatlusaastaga 2019, mil see ulatus 70 %ni. Arvukuselt teisel kohal olid **direktiivi 2011/93/EL kohased värbamisega seotud päringud** (34 % muul otstarbel saadetud päringutest,³³ mida on rohkem kui 22 % aastal 2019). **Halduseesmärkidel** esitatud üldiste päringute osakaal muul otstarbel saadetud päringute seas suurenes 3,8 %-lt 2019. aastal **5 %-le** 2024. aastal (3 % kõigist päringutest), mis on suuruselt kolmas osakaal. **Päringuid muu kodakondsuse saamiseks** oli 2024. aastal neli korda rohkem kui 2019. aastal ja need jäid osakaalu (**2,5 %**) poolest neljandale kohale (17 400 päringut). **Töökoha taotleja kontrolliga seotud päringud** moodustasid muul otstarbel saadetud päringutest **2 %**³⁴.

Kuna **liikmeriigid kasutavad ECRISe kaudu teabe küsimisel päringueesmärkide kategooriaid väga erinevalt**, ei ole praeguse statistika põhjal võimalik teha kindlaid järeldusi päringute arvu kohta igas **alamkategoorias**. Mõni liikmesriik kasutab enamjaolt vaid üldisi kategooriaid, nagu „halduseesmärk“ või „töökoha taotleja kontroll“, selle asemel et osutada päringu konkreetsele eesmärgile.

Statistikast on näha ka seda, et **mitu liikmesriiki kasutavad ECRISi eranditult või peaaegu eranditult kriminaalmenetluse eesmärgil** (Belgia: 100 % päringutest, Ungari ja Sloveenia: 99 %, Horvaatia ja Luksemburg: 96 %, Iirimaa: 93 %, Itaalia: 91 %, Slovakkia: 86 %). Seevastu mõni teine liikmesriik küsib teavet **peaaegu eranditult muul otstarbel kui kriminaalmenetlus** (Hispaania: 97 % päringutest, Kreeka: 93 %, Tšehhi: 88 %, Küpros: 97 % päringutest 2022. ja 2024. aastal). Mõlema suundumuse tulemuseks on olulise teabe puudumine, millel võivad olla tõsised tagajärjed.

³² Direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

³³ 19 % kõigist esitatud päringutest.

³⁴ Lisateavet eri eesmärkidel saadetud päringute arvu kohta aastatel 2020–2024 leiab komisjoni talituste töödokumendi punktist 2.7.

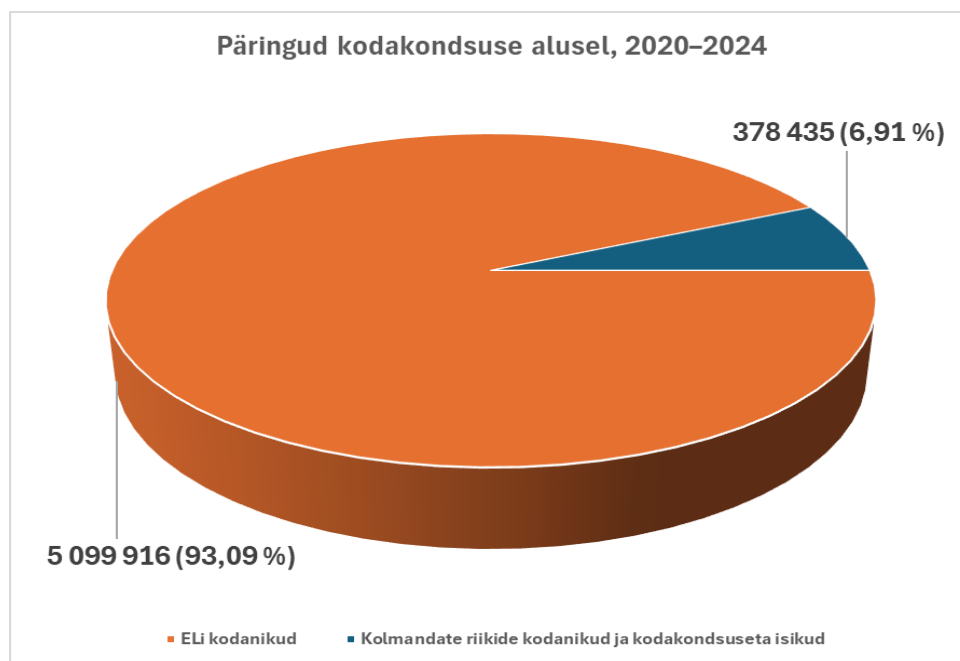
➤ **ECRIST kasutatakse kriminaalmenetlusest erineval eesmärgil sagedamini kui seoses kriminaalmenetlusega**

2019. aastal toimus ECRISe kasutamises oluline muutus – selle kaudu hakati hankima üha sagedamini teavet muul otstarbel kui kriminaalmenetlus (nt värbamiseelne taustakontroll, üksikisikute päringud enda karistusregistri andmete kohta). 2024. aastal moodustasid sellised päringud 56 % kõigist saadetud päringutest (692 500 päringut).

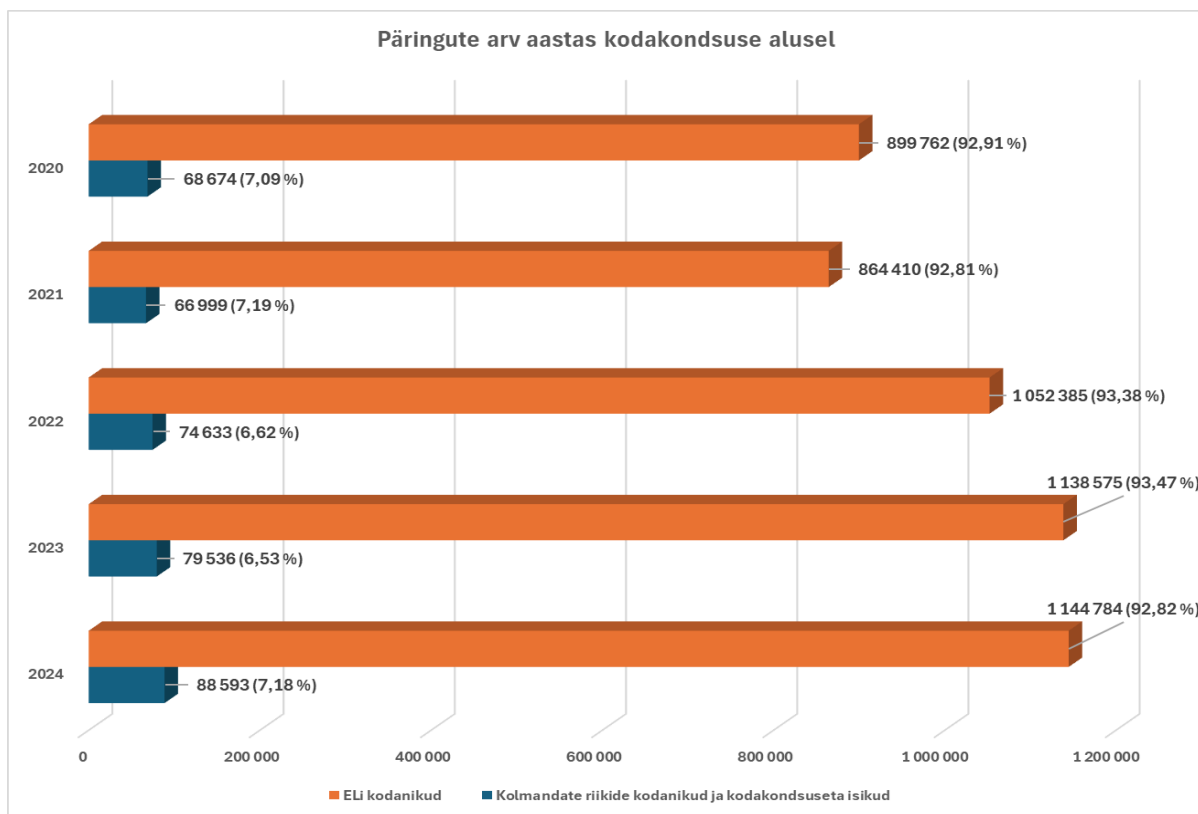
See kasv on tingitud peamiselt kolmest tegurist. Esiteks oli võrreldes 2019. aastaga **kaks korda rohkem direktiivi 2011/93/EL kohaseid päringuid**, mis olid seotud värbamisega tegevuse jaoks, mis eeldab kontakte lastega (233 400 päringut, mis moodustavad 34 % muul otstarbel saadetud päringutest). Teiseks saatsid **palju päringuid üksikisikud, kes soovisid karistusregistrist andmeid iseenda kohta** (380 400 päringut, 55 %). Kolmandaks **peaaegu kahekordistus halduseesmärkidel saadetud üldiste päringute arv** (34 100 päringut, 5 %).

2.9. Päringud ELi kodanike, kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute kohta

Allpool esitatud graafikudel on näidatud ELi kodanikke, kolmandate riikide kodanikke ja kodakondsuseta isikuid puudutavate päringute osakaal kogu aruandeperioodil 2020–2024 ja aastate lõikes³⁵.

³⁵ Vt ka tabel komisjoni talituste töödokumendi punktis 2.8.

Ligikaudu **93 %** kõigist aastatel 2020–2024 saadetud päringutest oli seotud **ELi kodanikega** ning ligikaudu **7 %** (378 400 päringut) **kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikutega**. Kodakondsuseta isikuid puudutavate päringute osakaal oli tühine (0,01 %, 550 päringut).

Kuigi **kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute kohta saadetud teabepäringute osakaal** on püsinud alates 2019. aastast **samal tasemel**, on selliste päringute **tegelik arv** pidevalt kasvanud ja **2024. aastal jõudis see 88 600ni**.

2019. aastal võeti vastu täiendavad õigusaktid,³⁶ millega loodi keskne süsteem ECRIS-TCN, mis võimaldab tõhusalt kindlaks teha liikmesriigid, kellel on karistusregistri andmeid ELis süüdi mõistetud kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku kohta. Töölerakendamisel võimaldab see süsteem vahetada ECRISe kaudu tõhusamalt kolmandate riikide kodanikke ja kodakondsuseta isikuid käsitlevat teavet, mille tulemusel eeldatavasti suureneb märkimisväärselt teabepäringute arv.

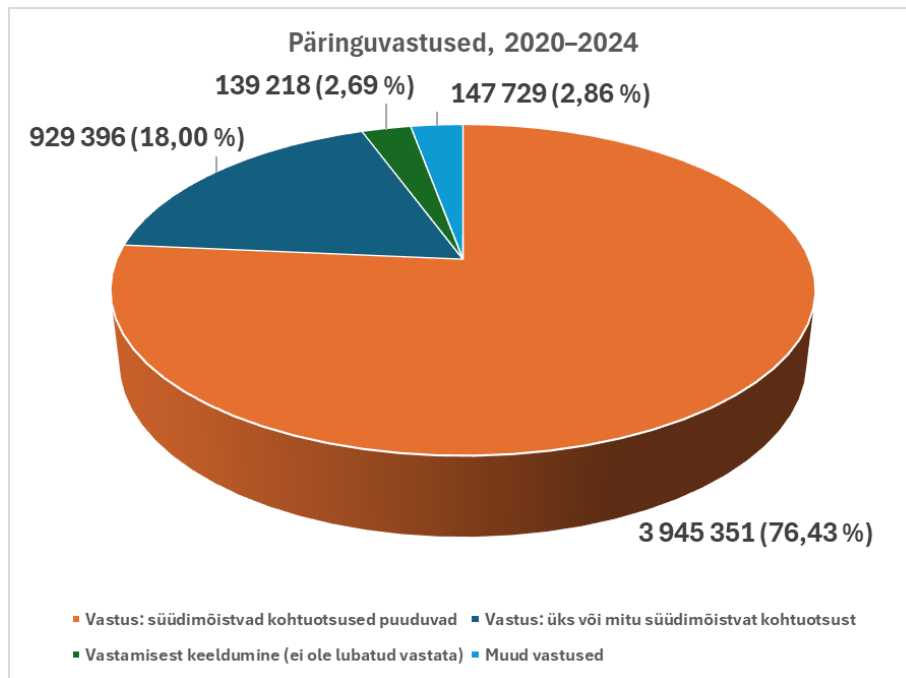
➤ **ECRISist kasutatakse kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute puhul endiselt harva**

Aastatel 2020–2024 puudutas ligikaudu **93 %** kõigist päringutest **ELi kodanikke** ning ligikaudu **7 %** **kolmandate riikide kodanikke ja kodakondsuseta isikuid**. Kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute kohta saadetud teabepäringute arv on alates 2017. aastast pidevalt **kasvanud** ja **2024. aastal ületas see 88 000**. **ECRIS-TCNi** kasutuselevõtu tulemusel eeldatavasti suureneb märkimisväärselt kolmandate riikide kodanikke ja kodakondsuseta isikuid käsitleva teabe vahetamine ECRISe kaudu.

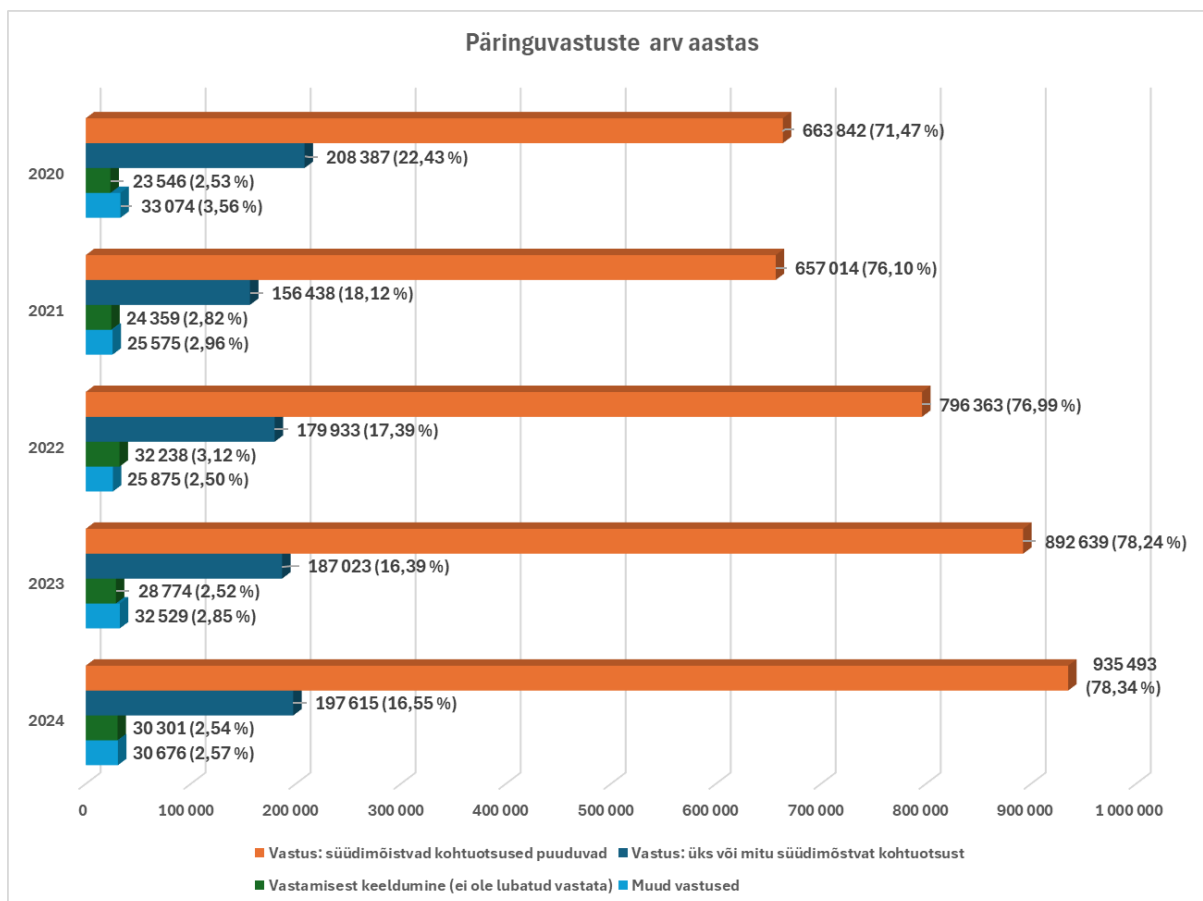
³⁶ Määrus (EL) 2019/816, millega luuakse ECRIS-TCN (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1); direktiiv (EL) 2019/884.

2.10. Vastused, mis sisaldavad teavet süüdimõistva kohtuotsuse kohta

Allpool esitatud graafikutel on näidatud ühe või mitme süüdimõistva kohtuotsuse kohta teavet sisaldavate vastuste, süüdimõistva kohtuotsuse kohta teavet mittesisaldavate vastuste, päringule vastamisest keeldumiste ja muude vastuste osakaal kogu aruandeperioodil 2020–2024 ja aastate lõikes³⁷.

³⁷ Vt joonealune märkus 11. Vt ka tabel komisjoni talituste töödokumendi punktis 2.9.

Neil 13 aastal, mil ECRIS-t on kasutatud, on keskmiselt **23 % vastustest sisaldanud teavet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta**. See tähendab, et peaaegu igal neljandal juhul on asjaomane isik varem ühel või mitmel korral süüdi mõistetud, mis tõendab, kui väärtuslik vahend on ECRIS karistusregistri andmete hankimisel.

Sellist teavet sisaldavate vastuste osakaal püsis aastaid stabiilselt 30 % juures, enne kui see kahanes **2019. aastal järsult 19 %-le** ja seejärel **2024. aastal 16,6 %-le**, samal ajal kui muul otstarbel kui kriminaalmenetlus saadetud päringute arv kasvas järsult. See on **positiivne märk** sellest, et enamik üksikisikuid, kelle kohta esitati teabepäring, näiteks seoses värbamiseelse kontrolli, tegevusloa hankimise või haldusmenetlusega, ei olnud varem süüdi mõistetud.

2024. aastal saadeti **197 600 vastust**, mis sisaldasid teavet süüdimõistva kohtuotsuse kohta (mida on rohkem kui 188 000 vastust 2019. aastal). 78 % kõigist vastustest moodustasid vastused, mis ei sisaldanud teavet süüdimõistva kohtuotsuse kohta, ning 5 % muud vastused ja vastamisest keeldumised.

- **Vaid 16,6 % vastustest osutas varasema süüdimõistva kohtuotsuse olemasolule**
Neil 13 aastal, mil ECRIS-t on kasutatud, on keskmiselt **23 % teabepäringute puhul saadud vastuses sisaldunud teave asjaomase isiku suhtes tehtud varasema süüdimõistva kohtuotsuse kohta**. Kuna alates 2019. aastast on järsult suurenenud muul otstarbel kui seoses kriminaalmenetlusega saadetud päringute arv ja nende päringute puhul ei ole asjaomaseid isikuid tavaliselt varem süüdi mõistetud, on see **osakaal jätkuvalt vähenenud ja 2024. aastal kahanes see 16,6 %le**. Ometi sisaldas enam kui **197 000 vastust** sel aastal teavet varasema süüdimõistmise kohta.